

Autonoom Gemeentebedrijf
Culturele Instellingen
Antwerpen/Erfgoed

Jaarrekening 2020

Inhoud

1. Administratieve gegevens
2. Beleidsevaluatie
3. Financiële nota
 - Doelstellingenrekening (schema J1)
 - Staat van het financieel evenwicht (schema J2)
 - Realisatie van de kredieten (schema J3)
 - Balans (schema J4)
 - Staat van opbrengsten en kosten (schema J5)
4. Toelichting bij de jaarrekening
 - Ontvangsten en uitgaven naar functionele aard (schema T1)
 - Ontvangsten en uitgaven naar economische aard (schema T2)
 - Investeringsprojecten (schema T3)
 - Financiële schulden (schema T4)
 - Financiële risico's
 - Toelichting bij de balans (schema T5)
 - Verklaring van de materiële verschillen tussen de gerealiseerde ontvangsten en uitgaven en de geraamde ontvangsten en uitgaven
 - Toelichting over kosten, opbrengsten, uitgaven en ontvangsten met een buitengewone invloed op het budgettair resultaat en het overschot of tekort
 - Waarderingsregels
 - Toegestane werkings- en investeringssubsidies
 - Overzicht verbonden entiteiten
 - Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
 - Personeel
 - Overgedragen restkredieten investeringen
5. Documentatie bij de jaarrekening
 - Overzicht beleidsvelden per beleidsdomein
 - Overzicht beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties

1. Administratieve gegevens

Type beleidsrapport: Jaarrekening

Naam bestuur: AG Culturele Instellingen Antwerpen/Erfgoed

Adres bestuur: Grote Markt 1, 2000 Antwerpen

Rapporteringsperiode: 2020

Volgnummers laatste inschrijvingen in de dagboeken:

Budgettair dagboek van de verwachte uitgaven	Aankoopdagboek: 7538
Budgettair dagboek van de verwachte ontvangsten	Verkoopdagboek: 1020 Verkoopdagboek creditnota's: 95
Budgettaire dagboeken van de aanrekeningen	Bankrekening Belfius: FOMU (0040): 228 Bankrekening Belfius : MOMU (0141): 56 CM IBAN: BE42 4097 5857 0154 (0154): 242 Bankrekening Belfius : DIVA (0242): 195 MAS CONSESSIE IBAN:BE92 7350 2726 0523 (0523): 3 MAS INKOMSTEN IBAN:BE26 7350 2825 0529 (0529): 180 EHC INKOMSTEN IBAN: BE91 7330 2502 0976 (0976): 100 Bankrekening Belfius : DMS (1246): 139 HANDJES MAS IBAN: BE56 7350 2162 1688 (1688): 1 RSL Sponsoring IBAN: BE41 7350 2393 2110 (2110): 1 LH INKOMSTEN IBAN: BE90 7330 0831 3132 (3132): 156 MID INKOMSTEN IBAN: BE13 7330 0831 3839 (3839): 135 MMB INKOMSTEN IBAN: BE02 7330 0831 3940 (3940): 191 MPM INKOMSTEN IBAN: BE88 7330 0831 4041 (4041): 198 RH INKOMSTEN IBAN: BE22 7330 0831 4647 (4647): 198 VH INKOMSTEN IBAN: BE11 7330 0831 4748 (4748): 107 Bankrekening Belfius : DMS Treasury (4979): 15 VREDESCENTRUM BE13 0682 4042 5439 (5439): 71 MECENAATFONDS IBAN: BE14 7350 3595 7783 (7783): 3 LIJSTERNEST BE57 7350 4870 8435 (8435): 46 RSL INKOMSTEN IBAN: BE04 7350 3380 8831 (8831): 190 VREDESCENTRUM BE56 0882 3634 9888 (9888): 1 Kas DIVA (DIVA): 1 Kas FOMU (FOMU): 13 Prepaid Diva-adm 3774 (PDIV): 8 Prepaid Staf DMS 5332 (PDMS): 39 Prepaid Diva 6980 (PDVA): 9 Prepaid Fomu 1582 (PFOM): 42 Prepaid Momu 4913 (PMOM): 40 Prepaid Diva-8248 (PRDI): 5
Dagboeken van de algemene boekhouding	Afschrijvingen: 2 Diverse: 230 Openingsbalans: 8

2. Beleidsevaluatie

Woord vooraf

Deze beleidsevaluatie maakt onderdeel uit van de jaarrekening. De beleidsevaluatie verwoordt het beleid dat AG Culturele Instellingen Antwerpen/Erfgoed gedurende het financiële boekjaar 2020 heeft gevoerd en bevat:

1° per prioritair actieplan, opgenomen in het meerjarenplan, een overzicht van de realisaties van de onderliggende acties;

2° per prioritair actieplan, opgenomen in het meerjarenplan, een overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het financiële boekjaar 2020.

Het autonome gemeentebedrijf geeft mee uitvoering aan het Antwerps bestuursakkoord 'De Grote Verbinding' dat vertaald is in het stedelijk meerjarenplan 2020-2025. Het college keurde de doelstellingenboom van de groep Antwerpen goed, waarvan ook het AG deel uitmaakt. AG Culturele Instellingen Antwerpen/Erfgoed draagt onder meer bij aan de realisatie van de doelstellingen (beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties) van de stad Antwerpen omtrent cultuur (2BRS01) en erfgoed (2BRS02). Inzake de bepaling van de prioritaire doelstellingen, volgt het AG ook de indeling die de stad hiervoor besliste (prioritaire actieplannen: '2BSR0101 - Cultuurhoofdstad van Vlaanderen' en '2BRS0102 Investeren in internationale kunst- en cultuurinfrastructuur').

Onderstaande beleidsevaluatie bevat *inhoudelijk* de realisaties voor de volledige prioritaire actieplannen binnen de stedelijke beleidsdoelstelling '2BRS01 – Cultuur', maar *financieel* enkel de ontvangsten en uitgaven die door het AG hiervoor werden gerealiseerd.

Het overzicht met de omschrijving van alle beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties, en de bijbehorende ontvangsten en uitgaven die zijn opgenomen in deze jaarrekening, is hier terug te vinden: <https://www.antwerpen.be/info/5de65ad8b1032b32097913e7/autonoom-gemeentebedrijf-culturele-instellingen-antwerpen-erfgoed>

2BRS01 – Cultuur

De stad Antwerpen zet zowel in op regie van het kunsten-, erfgoed- en lokaal cultuurbeleid, als op een kwaliteitsvol, breed, divers en innovatief cultuuraanbod vanuit de culturele instellingen met uitstraling tot ver buiten de stad en cultuurteams binnen de stad.

De stad zet eveneens in op de samenwerking met verenigingen. De stad ziet cultuur ook als ‘middel’ om maatschappelijke doelen te behalen en onderschrijft een aantal principes (zoals het belang van maximaal gedeeld ruimtegebruik). Zo draagt cultuur essentieel bij tot de maatschappelijke ontplooiing van bewoners en bezoekers, een leefbare stad en de uitstraling van stad Antwerpen als cultuurhoofdstad van Vlaanderen.

		Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	Ontvangsten	22.024.767	23.380.899
	Uitgaven	16.185.820	25.638.179
Investering	Ontvangsten	0	2.866.994
	Uitgaven	4.249.759	717.975

Prioritaire actieplannen

2BRS0101 – Cultuurhoofdstad van Vlaanderen

Als culturele hoofdstad van Vlaanderen heeft de stad Antwerpen een kwaliteitsvol, breed, divers en innovatief aanbod, waaraan bewoners en bezoekers laagdrempelig kunnen participeren en waar ruimte is om accenten te leggen op specifieke doelgroepen en thema's, zoals "urban". Antwerpen neemt hierin een voorbeeldrol met internationale uitstraling op. Om dit te realiseren zijn de voornaamste partners binnen Talentontwikkeling en Vrijtijdsbeleving (sport, jeugd en onderwijs), binnen de groep Stad Antwerpen (sociale dienstverlening, ondernemen en stadsmarketing, Vespa, de districten en stadsontwikkeling) en partners buiten de stad (partners binnen het culturele landschap, de bedrijfswereld en andere overheden).

		Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	Ontvangsten	17.317.749	15.664.150
	Uitgaven	19.561.215	19.855.663
Investering	Ontvangsten	0	2.591.994
	Uitgaven	634.054	642.975

Beleidsevaluatie 2020

- Binnen deze doelstellingen wordt de werking van de stedelijke culturele instellingen opgevolgd. Het voorbije jaar 2020 was door corona een bijzonder jaar met een serieuze impact.
- Tijdens de eerste coronagolf was het de evenementensector en bij uitbreiding podiumsector die als eerste overging tot collectieve sluiting. Op Antwerps niveau werd beslist om alle vrijetijdsinstellingen, waaronder de stedelijke culturele instellingen (musea, bibliotheken en podia) te sluiten op 12 maart. De Nationale Veiligheidsraad ging over tot een algemene lockdown op 18 maart. Een zeer uitzonderlijke situatie, die vergaande veiligheidsmaatregelen vroeg om de betrokken instellingen terug voor de bezoeker open te stellen. Een uitdaging die door onze eigen

instellingen met het voortschrijdend inzicht (binnen een voor iedereen ongekende situatie), maar ook de nodige kennis en professionaliteit werd aangegaan.

- Zo namen onze stedelijke musea het voortouw bij het uitwerken van bijkomende maatregelen die de basis vormden voor het sectorprotocol voor alle Brusselse, Vlaamse en Waalse musea. Deze aanpak zorgde er uiteindelijk voor dat de musea snel het vertrouwen kregen om terug op te starten. Mede op basis hiervan konden de musea voor een belangrijk aantal maanden open zijn voor het individueel en groepsbezoek aan diverse tentoonstellingen.
- Op federaal niveau werd de dienstverlening van de bibliotheken ondergebracht in de categorie van de essentiële (en dus geopende) dienstverlening. Omwille van de collectieve sluiting van alle Antwerpse vrijetijdsinstellingen, werden de Antwerpse openbare bibliotheken gesloten tijdens de eerste lockdown. Dankzij voortschrijdend inzicht en het uitwerken van de juiste maatregelen kon de dienstverlening gefaseerd terug opgestart worden. Eerst als digitale bibliotheek en met maatwerk voor kansengroepen. Vervolgens als afhaalbib, aangevuld met studiezones voor scholieren. Vandaag als uitleenbib, waarbij de bezoeker volgens de veiligheidsprincipes van het grootwarenhuis gewenste materialen kan kiezen en meenemen. Ook hier hebben onze instellingen mee het initiatief genomen om samen met de sector (VVBAD) en GEES de nodige veiligheidsmaatregelen voor het heropenen uit te tekenen.
- Met Arenberg als belangrijke partner werd door Overleg Kunstenorganisaties (OKO) een sectorgids ontwikkeld die de nodige veiligheidsmaatregelen voor onze verschillende podia voorziet. Hierdoor konden er sinds 1 juli op een veilige manier voorstellingen gepresenteerd worden op diverse pleinen, huizen... en het OLT.
- Naast deze ingrepen op strategisch niveau werden heel wat veiligheidsacties ontwikkeld die een culturele (digitale) topbeleving in onze stedelijke instellingen moest garanderen.
- De musea en de bibliotheken garandeerden het voorbije jaar een veilig individueel bezoek aan de instellingen (o.a. door het beperken van het aantal bezoekers per tijdsslot). Groepsbezoeken (klasbezoeken, begeleide rondleidingen...) hebben het voorbije jaar niet kunnen plaatsvinden.
- Voor de stedelijke podia werd tussen de lockdown-golven een veilig bezoek gegarandeerd door het beperken van het aantal bezoekers in de zaal (tussen iedere bubbel werd een afstand gegarandeerd). Daarnaast werd er tijdens de zomermaanden ingezet op alternatieve programmatie in openlucht door het organiseren van 'evenementen met statisch publiek'.

Hierna volgt per instellingencluster de belangrijkste realisaties van 2020:

Musea

- In 2020 vonden volgende succesvolle tentoonstellingen plaats:
 - expo Stephan Vanfleteren (Fomu); 100X Congo (MAS), Destination Sweetheart (Red Star Line).
- De impact van corona op het tentoonstellingsbeleid bestond erin dat sommige expo's verlengd werden, andere werden doorgeschoven naar een latere datum. Deze impact is nog tot in 2022 aanwezig.
- Daarnaast werd het proces dat de (samen)werking van de musea (inclusief drie voormalige provinciale musea) binnen het nieuwe AG Culturele Instellingen Antwerpen/Erfgoed moet garanderen, opgestart. De architectuur van het AG CIA/Erfgoed staat er. Het juridisch kader, de besluitvormings- en financiële processen zijn uitgetekend en geïmplementeerd. De verdere operationalisering van deze processen op het terrein vindt volop plaats.

Boek en letteren

- In 2020 vonden een aantal strategische oefeningen plaats die de werking van het literaire veld en de verschillende acties die de geletterdheid binnen deze stad structureel moeten ondersteunen, in de werking van onze instellingen moeten verankeren:

- Uitwerken masterplan boek en letteren. Binnen dit masterplan wordt de samenwerking met en de positie van onze instellingen Letterenhuis, Erfgoedbibliotheek en Permeke binnen het literaire veld en de maatschappelijke uitdagingen vastgelegd.
- Implementatie van het BIB plan: de dienstverlening binnen de bibliotheken wordt, vertrekkende vanuit de bezoeker (vraaggerichte insteek), aangepast en dit rekening houdend met de (toekomstige) maatschappelijke noden binnen deze stad. De filialen van de openbare bibliotheek kregen elk een BIB profiel dat inspeelt op de karakteristieken van de wijken (district) waar het filiaal zich bevindt. De bezoeker werd opgedeeld in verschillende bezoekersprofielen. Aan ieder profiel werden bepaalde bezoekerskarakteristieken toegekend. Op basis van beide profielen wordt de collectie en programmatie binnen ieder bib filiaal vastgelegd. Daarnaast wordt binnen dit BIB plan de basisdienstverlening vergaand geïnnoveerd.
- Opstart van het Google project binnen EHC waarbij een groot deel van de collectie gedigitaliseerd wordt.

Podiumkunsten

- In 2020 werd er heel wat inventiviteit en crisismanagement gevraagd van onze stedelijke podia. Tussen het verplaatsen van voorstellingen, het implementeren van de veiligheidsmaatregelen door werd een (alternatief) programma aangeboden dat zijn weg naar het publiek vond.
- Voorstellingen die hierbij in het oog springen, zijn het Take Care festival in het Openluchttheater. De gekende zomerprogrammatie van OLT Rivierenhof werd ten gevolge van COVID-19 geannuleerd. Als alternatief werd een kleinschalig alternatief uitgewerkt met drie andere cultuurhuizen: CC Deurne, De Studio en Trix. Dit uniek samenwerkingsverband leidde tot de organisatie van het Take Care festival. In totaal vonden er 78 voorstellingen plaats. Er werden 22.231 tickets verkocht voor al deze voorstellingen. Ondanks corona werd een gemiddelde bezettingsgraad van 86 procent behaald.
- Daarnaast vond in juni het Dakconcert Bent Van Looy (CC De Kern) plaats en organiseerde LCB Deurne Radio RIX. Beide zijn voorbeelden van een drukke alternatieve (zomer)programmatie binnen onze stedelijke podia die garant stonden voor een culturele topbeleving in tijden van corona. Deze voorstellingen werden mede daarom opgepikt door het nationale nieuws.
- Op strategisch niveau werd het masterplan podiumkunsten opgestart. Binnen dit masterplan wordt het gehele podiumlandchap van de stad Antwerpen in kaart gebracht op vlak van infrastructuur, interne werking en beoogde ambities. Binnen deze oefening wordt de lange termijnpositie van de Arenberg en de 4 schouwburgen (CC ME, CC DE, CC WI en CC BE) binnen dit landschap ontwikkeld.

2BRS0102 - Investeren in internationale kunst- en cultuurinfrastructuur

De stad Antwerpen streeft naar een culturele topinfrastructuur die mee de doelstelling van culturele hoofdstad van Vlaanderen uitdraagt. Een masterplan cultuurinfrastructuur zorgt voor de realisatie van een doorgedreven inhaalbeweging op vlak van onderhoud zodat de infrastructuur veilig, duurzaam en polyvalent toegankelijk is voor iedere bewoner, bezoeker en (culturele) organisatie. De restauratie, renovatie of ontwikkeling van nieuwe topinfrastructuur zorgt voor een duurzaam cultureel patrimonium dat in gebruik breed gedeeld wordt. Om dit te realiseren zijn de voornaamste partners binnen Talentontwikkeling en Vrijtijdsbeleving (sport, jeugd en onderwijs), binnen de groep Stad Antwerpen (Sociale Dienstverlening, Ondernemen en Stadsmarketing, AG Vespa en Stadsontwikkeling) en partners buiten de stad (partners binnen het culturele landschap en Vlaanderen (erfgoed, cultuur-jeugd-en-media en Toerisme Vlaanderen)).

		Jaarrekening	Meerjarenplan
Exploitatie	Ontvangsten	3.876.437	7.149.749
	Uitgaven	-3.449.082	5.122.516
Investering	Ontvangsten	0	0
	Uitgaven	3.615.554	0

Beleidsevaluatie 2020

- In 2020 werden zoals bepaald door de goedgekeurde meerjarenplanning belangrijke investeringsdossiers opgestart en verder uitgewerkt.
- Zo werden voor het Rubens Experience Center de verschillende uitgangspunten, plannen en vervolgstappen voor de ontwikkeling van deze site door het college goedgekeurd.
- Voor het Museum Mayer Van den Bergh werden de uitgangspunten voor de opmaak van het masterplan goedgekeurd. Dit gebeurde in onderling overleg met de regenten.
- Daarnaast werd voor de toekomst van de Stadsschouwburg de opmaak van het Masterplan Stadsschouwburg goedgekeurd. Hierin wordt onderzocht wat de functie van de stadsschouwburg moet zijn alsook de plaats waar deze binnen onze stad moet ingepland worden.
- Voor de renovatie van de Bourla werd de belangrijke financiering vanuit de Vlaamse overheid (naast deze van de stad) goedgekeurd. Met deze goedkeuring werd het startschot gegeven voor de planning en realisatie van de renovatie ingrepen in de Bourla.

3. Financiële nota

Schema J1: Doelstellingenrekening

		Jaarrekening	Meerjarenplan
Prioritaire beleidsdoelstelling 2BRS01			
Exploitatie	uitgaven	16.185.820	25.638.179
	ontvangsten	22.024.767	23.380.899
	saldo	5.838.947	-2.257.280
Investerings	uitgaven	4.249.759	717.975
	ontvangsten		2.866.994
	saldo	-4.249.759	2.149.019
Financiering	uitgaven		
	ontvangsten		
	saldo		
Niet-prioritaire beleidsdoelstelling 2BRS02			
Exploitatie	uitgaven	91.325	145.950
	ontvangsten	146.791	151.700
	saldo	55.466	5.750
Investerings	uitgaven	-1.000	
	ontvangsten		
	saldo	1.000	
Financiering	uitgaven		
	ontvangsten		
	saldo		
Totalen			
Exploitatie	uitgaven	16.277.145	25.784.129
	ontvangsten	22.171.558	23.532.599
	saldo	5.894.413	-2.251.530
Investerings	uitgaven	4.248.759	717.975
	ontvangsten		2.866.994
	saldo	-4.248.759	2.149.019
Financiering	uitgaven		
	ontvangsten		
	saldo		

Schema J2: Staat van het financieel evenwicht

Resultaten		Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo	(a-b)	5.894.413	-2.251.530
a. Ontvangsten		22.171.558	23.532.599
b. Uitgaven		16.277.145	25.784.129
II. Investeringsaldo	(a-b)	-4.248.759	2.149.019
a. Ontvangsten			2.866.994
b. Uitgaven		4.248.759	717.975
III. Saldo exploitatie en investeringen	(I+II)	1.645.653	-102.511
IV. Financieringsaldo	(a-b)		
a. Ontvangsten			
b. Uitgaven			
V. Budgettair resultaat van het boekjaar	(III+IV)	1.645.653	-102.511
VI. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar		9.042.862	9.493.392
VII. Gecumuleerd budgettair resultaat	(V+VI)	10.688.516	9.390.881
VIII. Onbeschikbare gelden			
IX. Beschikbaar budgettair resultaat	(VII-VIII)	10.688.516	9.390.881

Autofinancieringsmarge		Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Exploitatiesaldo		5.894.413	-2.251.530
II. Netto periodieke aflossingen	(a-b)		
a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen			
b. Periodieke terugvordering leningen			
III. Autofinancieringsmarge	(I-II)	5.894.413	-2.251.530

Gecorrigeerde autofinancieringsmarge		Jaarrekening	Meerjarenplan
I. Autofinancieringsmarge		5.894.413	-2.251.530
II. Correctie op de periodieke aflossingen	(a-b)		
a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen			
b. Aangewezen aflossingen o.b.v. de financiële schulden			
III. Gecorrigeerde autofinancieringsmarge	(I+II)	5.894.413	-2.251.530

* Bij de opmaak van deze jaarrekening, de eerste van dit nieuwe agentschap, is gebleken dat het gecumuleerd budgettair resultaat van het vorig boekjaar nog moest worden bijgesteld tegenover het schema M2 van aanpassing 2 van het meerjarenplan.

Toelichting bij schema J2: De staat van het financiële evenwicht

Artikel 11, 2de lid van het Besluit van de Vlaamse Regering over de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen bepaalt dat in het meerjarenplan van de lokale besturen een overzicht van het geconsolideerde financieel evenwicht moet worden opgenomen die de financiële evenwichten bevat van de autonome gemeentebedrijven en de districten.

Aangezien de jaarrekening 2020 van het autonoom gemeentebedrijf op een later tijdstip is opgemaakt dan de jaarrekening 2020 van stad en OCMW Antwerpen werd een voorlopige versie van het financiële evenwicht van het autonoom gemeentebedrijf mee opgenomen in het geconsolideerde financiële evenwicht van de jaarrekening 2020 van stad en OCMW Antwerpen. Gezien de finale versie van het financiële evenwicht afwijkt van de voorlopige versie, bestaat er een verschil in de financiële evenwichten wanneer deze met elkaar vergeleken worden.